

ДОКЛАД И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП „ДГС – ПЪРВОМАЙ” ПРЕЗ 2019 Г.

КРАТКО ОПИСАНИЕ НА СТОПАНИСВАНАТА ТЕРИТОРИЯ

- Държавно горско стопанство - Първомай" /ТП "ДГС - Първомай"/ е териториално поделение към „Южноцентрално държавно предприятие – гр.Смолян”, създадено на основание Закона за горите през 2011 година, със седалище и адрес на управление – гр. Първомай, ул. "Йоан Екзарх " №6, общ. Първомай, обл. Пловдив.
- Държавното горско стопанство носи името на град Първомай, общински административен център. На север от него се намира ТП "ДГС - Чирпан", на запад граничи с ТП "ДГС - Асеновград", на юг с ТП "ДГС - Кърджали", и на изток с ТП "ДГС - Хасково". В административно отношение, територията на стопанството е част от Пловдивска област и се числи към Регионална дирекция по горите /РДГ/ - гр. Пловдив.
- Релефът в на стопанството е сравнително разнообразен – от равнинен и равнинно – хълмист в северната и централна част, той постепенно преминава на юг в хълмисто –предпланински и само в най – южната част, при надморска височина над 800 м има нископланински характер.
- Превишенията на територията на ТП "ДГС – Първомай " не надхвърлят 1000м. Река Марица е най – голямата река протичаща през територията на стопанството. Дължината ѝ тук е около 22 км.
- Настоящото проучване е извършено в периода януари - декември 2019 г. на територията

I. Собственост на горите и промени в начина на ползване или функционалните категории на горите:

➤ През 2019 год. няма промени в площите стопанисвани от стопанството общата площ на горските територии е в размер на 11297,7 ха. разпределена по вид собственост, както следва:

- Държавна собственост: 9903,3 ха;
- Собственост на физически лица: 982,8 ха;
- Собственост на юридически лица: 192,2 ха;
- Друг вид собственост: 219,4 ха.

Общата площ на стопанството е 9903,3 ха., в т.ч. 8322,8 ха. е заета от дървесна растителност, или лесистостта е 84,04 %.

➤ Разпределение на площта на стопанството включена в обхвата на FSC е в размер на 9886,3 ха. разпределена както следва:

- Площ на защитените територии – 658,1 ха., „Натура 2000” – 7972,8 ха.;
- Площ на защитни и рекреационни гори – 1316,6 ха.;
- Площ на стопански гори – 1746,0 ха.;
- Площ на плантациите – 789,4 ха. /в т.ч.: тополи - 426,1 ха. и акация – 363,3 ха./
- Площ на териториите стопанисвани от стопанството извън обхвата на FSC – 17.0 ха. /териториите обхващат два горски разсадника/.

II. Извършени горскостопански дейности на територията на стопанството /залесяване, отглеждане на горски култури, производство на посевен и посадъчен материал, изведени сечи, направа на горски пътища и др./

- Извършените лесокултурни дейности през 2019 год. са както следва:
 - Отгледни дейности в семепроизводствени градини: 256 дка.;
 - Добив на горски репродуктивни материали: през годината е извършван добив на горски репродуктивни материали – 200 кг. шишарки от черен бор;
 - Отглеждане на тополови култури на площ от 1621 дка.;
 - Пълна механизирана почвоподготовка: 256 дка.;
 - Залесяване на тополови култури: 270 дка.;
 - Попълване на тополови култури: 4 дка.;
 - Кастрене на тополови култури: 462 дка.;
 - Извеждане на отгледни сечи за производство на висококачествена дървесина по саарландски метод: 100 дка.;
 - За защита на горските територии от пожари в иглолистни култури се поддържат минерализовани ивици: 3000 м.

➤ Лесокултурните дейности са изпълнени след проведени процедури за класиране на изпълнител по реда и при спазване на разпоредбите на „Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти”

➤ По годишен план стопанството има разчет да добие 22045 м³ стояща маса и съответно 19746 м³ лежаща маса. Добита и реализирана дървесина за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 г. е 20717 м³ стояща маса и съответно 18434 м³ лежаща маса, в т.ч. промишлен дърводобив: 18870 м³ стояща маса и местно население: 1847 м³ стояща маса. Изпълнението на годишния план за добив на дървесина е на 93.36 % причината за не изпълнението на планираното ползване са неблагоприятни метеорологични условия ограничаващи добива на дървесина, поради което част от подотделите са преходни за 2020 г.

➤ През 2019 год. са извършвани дейности по поддържане на съществуващи горски пътища(11300м.), за опазване на същите са предприети мерки като са информирани фирмите извършващи горскостопански дейности с указание за преустановяване на дейностите при неблагоприятни метеорологични условия. Достъпът до горски територии – държавна собственост и движението по горските пътища се контролира с издаване на разрешителни за достъп на всяко моторно превозно средство.

➤ Фирмите извършващи дърводобив бяха запознати с изискванията на горската сертификация и изискуемата технология за добив на дървесина и са информирани да представят: валидна оценка на професионалния риск и необходимите лични предпазни средства и за мотористите да притежават свидетелство за правоспособност за работа с бензино – моторен трион. За всеки един обект за дърводобив е изготвено „Приложение 2 – лист за проверка на оборудването и използването на лични предпазни средство и защитно работно облекло от горските работници, изпълнението на процедурите за безопасност и изискванията за извършване на горскостопански дейности.” На всички лица които ще извършват добив на дървесина е извършен инструктаж и е изготвено „Приложение 1 – инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд” В насажденията в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечището. Частично се констатира проблем със снабдяването на работниците с лични предпазни средства и защитно облекло.

III. Вид и количество на добитите продукти /включително недървесни горски продукти/ от горски територии – държавна собственост.

➤ Добита иглолистна и широколистна дървесина в размер на 18434 м³ лежаща маса от различни категории: едра, средна, дребна и дърва.

IV. Здравословно състояние на горските територии /резултати от лесопатологични обследвания и лесозащитни мероприятия/

➤ Здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС – Първомай” е добро. Степента на обезлистване от листогризеци вредители през пролетта на 2019 г. е слаба до 30 % като обхваща площ от 808 дка. по видове вредители, както следва: тополов листояд – 808 дка. Информация за сигналните листове в стопанството – постъпили 39 бр. сигнални листове за държавни горски територии, както следва: 26 бр. за нападения от тополов листояд на площ от 885 дка., 2 бр. за повреди от ветровал и ветролом на площ от 8 дка.; 1 бр. за нападение от шестзъб корояд на площ от 5 дка.; 1 бр. за нападение от тополов цигарджия на площ от 32 дка.; 7 бр. за заболяване причинено от некроза по кората на тополите на площ от 132 дка.; 1 бр. за нападение от педомерки на площ от 222 дка.; 1 бр. съхнене на тополя на площ от 17 дка.

V. Въздействие на горскостопанските мероприятия върху популациите от растителни и животински видове, почвите и водните ресурси.

➤ След приключване на горскостопанските дейности през годината е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура. От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните по общи констатации относно:

- Повреди по подраства в насажденията с извършена оценка не са установени;
- Повреди по оставащия дървостой – не са констатирани повреди над допустимите /над 2 % по брой от оставащите на корен дървета/;
- Създаване на условия за активиране на ерозионни процеси – не се допуска изреждане на насаждения на стръмни участъци и няма констатирани предпоставки за активизиране на ерозионни процеси;
- Оставяне на мъртва дървесина в насажденията с изведени сечи – налична е в допустимите количества мъртва стояща и лежаща дървесина;
- Водните ресурси на територията и/или в близост до насажденията – при наличие на водни течения са дефинирани мерки за опазване в листа за предварителна оценка;
- Въздействие върху съседни насаждения не са констатирани;
- Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура – не са констатирани.

➤ От направените констатации са набелязани следните основни действия и мерки за намаляване на отрицателното въздействие: увеличаване на контрола при движение на превозни средства по горски автомобилни пътища и спазване на изискуемата технология при извършване на дейности в горските територии.

VI. Мониторинг на защитените територии, включително мониторинг на ВКС.

➤ Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 „защитени територии и защитени зони”: ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за ново-създадени защитени територии и/или зони, както и ограничения посочени в заповедите за обявяването им. През годината са извършвани системни наблюдения за недопускане на отрицателно въздействие върху ВКС на защитените територии и зони от извършваните горскостопански мероприятия. Разработени са формуляри за мониторинг на ВКС 1.2 – „застрашени, изчезващи ендемични видове” и ВКС 1.3 – „редки застрашени и изчезващи горски екосистеми”. Попълнени са формуляри за следните животински видове:

- Мониторинг на ВКС 1.2:
 - Елвезиево кокиче /*Galanthus elwesii* Hook/ - не са констатирани находища на елвезиево кокиче.
 - Видра /*Lutra lutra*/ - установен е през 2016 год., наблюдават се единични индивиди по поречието на река Марица. Предвид предимно нощната активност и добре прикрития начин на живот /*сладководни басейни, обрасли с гъста растителност и трудно*

достъпни стръмни брегове/ на видрите, не могат да се констатират постоянни леговища и популации на вида;

- Черен щъркел / *Ciconia nigra*/ - установен е през 2016 год., наблюдават се единични индивиди в полет по поречието на река Марица. През годината не са констатирани типични местообитания на налична гнездяща популация на вида;

- Орел змияр /*Circaetus gallicos*/ - установен е през 2016 год., наблюдаван е един екземпляр в полет в землището на с. Воден. През годината не са установени гнезда, поради условията на местообитанията на орела змияр предимно широколистни гори с наличие на стари дървета, отдалечени и трудно достъпни /стръмни/ райони с минимален достъп на хора;

- Малък креслив орел /*Aquila pomarina*/ - установен е през 2016 год., наблюдаван е един екземпляр в полет в района на отдел 150;

- Малък орел /*Hieraetus pennatus*/ - не е установен на територията на стопанството;

- Черен кълвач /*Dryocopus matius*/ - установен е през 2016 год., наблюдавани са единични екземпляри по поречието на река Марица. Не са установени постоянни гнезда на вида, поради мигриращия начин на живот с цел намиране на добра хранителна база и подходящи местообитания към които вида е тясно специализиран;

- Кафява мечка /*Ursus arctos*/ - установена е през 2019 год. Установени са следи и изпражнения от вида. Отдел 115 а.

- Голям ястреб /*Accipiter gentilis*/ - установен е през 2016 год., наблюдаван е един екземпляр в полет в района на с. Езерово;

- Осояд /*Pernis apivorus*/ - не е установен на територията на стопанството;

- Сокол орко /*Falco subbuteo*/ - не е установен на територията на стопанството.

➤ Мониторинг на ВКС 1.3 Критични концентрации на видове:

- Голяма бяла чапла /*Casmerodius albus*/ - към настоящия момент не е констатирани екземпляри на територията на стопанството.

➤ Мониторинг на ВКС 3 Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.

- G1.6922 Southeastern Moesian neutrophile beech forests на територията на стопанството неутрофилните букови гори са представени от следния подтип: Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae-Fagetum*). Този подтип включва гори върху бедни до средно богати, добре запасени с влага кафяви горски почви и сенчести склонове с надморска височина от 600 до 1500 m. Етажът на дърветата, в който често пъти субедификатори са *Carpinus betulus* и *Quercus dalechampii*, е със сравнително по-ниско покритие – насажденията са в добро състояние извършва се системен мониторинг, към настоящия момент не са установени повреди от биотични и абиотични фактори. Отдели: 128 е, ж; 129 г, е, з;

- G1.3155 Rhodope Mediterranean poplar galleries: Крайречни гори, срещащи се в равнините и низините с преходно-континентален климат в Южна България. Заемат тесни ивици от поречието на по-големите реки /Марица/ и нейните притоци - жизнеността на насажденията е добра. Не са констатирани обезлиствания, повреди от биотични и/или абиотични фактори. Наблюдават се единични изсъхнали дървостои, не са констатирани дегенеративни процеси и няма потенциална заплаха от развитието на такива. Отдели: 7 а₁, п₁, а; 15 и; 148 б.

- G1.69 Thermophilous Moesian beech forests: Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. Заемат главно сенчести изложения – насаждението е в добро състояние, не са констатирани повреди от биотични и/или абиотични фактори. Наблюдават се единични изсъхнали индивиди, които са приети

за мъртва стояща дървесина. Не са констатирани и няма реална заплаха от дегенеративни и сукцесионни процеси. Отдели: 79 г, 80 д, 82 е, 84 е, 87 з, 132 ш.

- G1.7C41 Silver lime woods: Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), възникнали предимно вторично на мястото на дъбови гори. – насаждението е в добро състояние, не са констатирани повреди от биотични и/или абиотични фактори. Отдел: 92 е.

- G1.9135 Шyro-Moesian montane birch woods: Естествени чисти и смесени гори с доминиране на бяла бреза (*Betula pendula*) и участие на обикновен смърч (*Picea abies*), бял бор (*Pinus sylvestris*), обикновена ела (*Abies alba*), обикновен бук (*Fagus sylvatica*), бяла мура (*Pinus peuce*) и трепетлика (*Populus tremula*) – насаждението е в лошо състояние, наблюдават се единични малки групи жизнени дървета. Отдел: 111 г.

- Гори във фаза на старост / Old growth forests / това са насаждения, които са в крайния период от развитие на дървостойките и със сложна структура и функционалност представляват конкретни местообитания и месторастения на местната флора и фауна. Насажденията на които е извършван мониторинг, са в добро състояние и се наблюдават процеси на естествено възобновяване и сукцесия. Отдели: 148 е, 153 а, 50 г, 88 б.

➤ Мониторинг на ВКС 4.2.6 – гори в 100 метровата ивица на река Марица – При извършване на мониторинга не са установени повреди от абиотични и биотични фактори, насажденията са в добро състояние, запазват се елементи на биоразнообразието: мъртва дървесина, дървета с хралупи. Отдел: 7 к.

VII. Социално икономически аспекти – промени в обществото и/или отношението им спрямо горските ресурси и дейности.

- През годината бяха направени срещи с кметове на населените места, свързани с дейността на стопанството и поставяне на проблеми от различно естество. Коментираха се въпроси относно нуждите на местното население от дърва за огрев и съответно снабдяването им. Запознаване на местното население и други заинтересовани страни с принципите на горската сертификация, че стопанисването на горски територии - държавна собственост от стопанството ще се осъществи по начин съчетаващ екологичните, икономически и социални ползи на горите.

VIII. Срещи с представители на местните общности, свързани със стопанисването на горите.

- Срещи с кметове на населените места с цел задоволяване на местното население с дърва за огрев. Проведени срещи с РС ПБЗН – Първомай, РДГ – Пловдив, Общинска администрация – гр. Първомай във връзка с провеждането на мероприятия свързани със защита на горите от пожари.

IX. Оценка на ефективността и продуктивността на горското стопанство.

- Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване принципите на горската сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления екологични, икономически и социални, които са обвързани с голям брой заинтересовани страни. За прилагане на принципите и критерии по горска сертификация е необходимо отстраняване на пропуски и по отговорен подход от служителите на стопанството, свързан с мониторинг на въздействието на горкостопански дейности и регулярен мониторинг на ГВКС.

◆ Директор: ✍
/инж. Р. Христов/